

Hypomnesticon, sive Epistula

‘Υπομνηστικόν, ἡτοι ἐπιστολή

Πᾶσαν ὡραν ἐν νῷ ἔχω τὴν ὄπτασίαν, ἣν μοι διηγήσω, ἀδελφέ· διὸ ἀγωνίζου ἀξίως τῆς κλήσεως πολιτεύεσθαι, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃς. Οἶδα γάρ σου τὴν προθυμίαν καὶ τὸν εἰς Θεὸν ζῆλον· διὸ συμβουλεύομαι πρόθεσιν ἔχοντα σωθῆναι, ἅπειρον δὲ ὄντα τέως ἐναρέτου πολιτείας, ἀκολουθεῖν τοῖς ἵχνεσι τῶν ἀγίων καὶ τελείων ἀδελφῶν καὶ πατέρων, καὶ παρ' αὐτῶν μανθάνειν πῶς δεῖ δοῦλον Θεοῦ ἀναστρέψεσθαι. Ὅπερ σοι καὶ πάντοτε ἔλεγον, ἵνα θεωρῶν ἐκάστου τὴν ἀναστροφὴν μιμήσῃ τὴν πολιτείαν, πῶς ἔκαστος τῇ εὔσεβείᾳ καθωπλισμένος ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως ἐπείγεται· καὶ σκοπεῖν ἀκριβῶς τοῦ μὲν τὴν τελείαν καὶ ἀκριβῆ πίστιν, τοῦ δὲ τὴν εἰς Θεὸν ἐλπίδα, τοῦ δὲ τὴν διπλῆν ἀγάπην, τὴν εἰς τὸν Κύριον καὶ τὸν 47 πλησίον· καὶ τὸν μέν, πῶς ἐν φόβῳ Θεοῦ φρουρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν, φυλασσόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος· βίον ζῶν ἀνέγκλητον καὶ ἀκατάγνωστον, μᾶλλον δὲ καὶ ἐπαινούμενον ὑπὸ πάντων διὰ τὸ καθαρὸν καὶ ἄμεμπτον τοῦ βίου αὐτοῦ· εἰσὶ γὰρ πολλοὶ τοιοῦτοι, περὶ ᾧ ἔλεγόν σοι ἐκείνοις προσέχειν, καὶ μὴ ἔμοι τῷ ῥᾳθύμῳ. Τούτων οὖν γενοῦ ζηλωτής, οἵτινές εἰσιν ὡς φωστῆρες ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ πῶς ὁ μὲν πολεμούμενος ὑπὸ τοῦ Ἐχθροῦ διὰ ποικίλων παθῶν προσφεύγει διὰ προσευχῆς τῷ Θεῷ, καὶ προσκολληθεὶς αὐτῷ διὰ κατανύξεως καὶ πόθου, λαβὼν τὴν βοήθειαν τῆς χάριτος περιγίνεται τῶν ἀτόπων καὶ ἀκαθάρτων λογισμῶν, μετανοῶν περὶ τῶν πεπραγμένων μετὰ πολλοῦ κλαυθμοῦ καὶ δακρύων καὶ στεναγμῶν, πενθῶν ἐν κατηφείᾳ τὰς αὐτοῦ ἀμαρτίας, ἔξομολογούμενος τῷ Θεῷ διὰ προσευχῶν καὶ ἀγρυπνιῶν· κακοπαθῶν ἐν νηστείᾳ καὶ ἐγκρατείᾳ καὶ θλίψει, καὶ ἀγωνιζόμενος σωθῆναι διὰ τούτων τῶν ὅπλων. Ἀγώνισαι τοίνυν καὶ αὐτὸς πολεμῆσαι μέχρι θανάτου, ὡς ἀληθινὸς στρατιώτης· οὐ γὰρ παίγνιόν ἐστιν ἡ ἀσκησις, τέκνον, ἀλλ' ἐν πολλῇ ἀκριβείᾳ ἡ τῆς ψυχῆς σωτηρία κατορθοῦται. Διὸ οὐ παρέλιπον μίαν ἀρετῶν ἐγ 48 γράφως σοι ἐπιστείλας, ἵνα μὴ εἴπῃς, οὐκ ἥδειν τί ποιήσω. Οὕτως οὖν ἀγώνισαι ἐν πάσῃ σεμνότητι καὶ ἐπιστήμῃ ἀναστροφῇ καὶ τὸν τῆς ζωῆς σου χρόνον, ἵνα καὶ Θεῷ καὶ ἀνθρώποις ἀρέσῃς. “Ἄν γὰρ οὕτως σεαυτὸν κυβερνήσῃς, σκοπῶν ἐκάστου τὴν τελείαν ἀποταξίαν καὶ τὴν ἐνάρετον ἐν Θεῷ πολιτείαν, καὶ σὺ εἰς ὕψος ἀρετῶν ἑαυτὸν ἐλκύσαι δυνήσῃ ῥᾳδίως, βλέπων τοῦ μὲν τὴν ἀκτημοσύνην, πῶς πάντα καταλιπών ἀγωνίζεται πάντοθεν ἀμέριμνον καθιστᾶν ἑαυτοῦ τὸν νοῦν πρὸς τὸ ἀπερισπάστως προσεδρεύειν ταῖς προσευχαῖς, καὶ μὴ ἔχειν λογισμὸν ἢ φροντίδα ἐκκόπτουσαν αὐτοῦ τὴν εὐχὴν ἢ τὸ δάκρυον ἢ τὴν πρὸς Θεὸν θερμήν τε καὶ τελείαν ἀγάπην. Οἶδας γὰρ καὶ αὐτός, ἀγαπητέ, ὅτι ἐάν τις μετὰ πόθου καὶ δακρύων προσεύχεται ἐν καθαρῷ καρδίᾳ, αὐτὸν τὸν Θεὸν ἐνοπτρίζεται ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ. Διὸ ἐν πτωχείᾳ καὶ ἐν πενίᾳ καὶ πολλῇ στενοχωρίᾳ ἐπείγεται ἔκαστος πρὸς τὰ ἐπηγγελμένα τοῖς δικαίοις ἀγαθά· στενὴ γὰρ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν. Διὰ τοῦτο σοι τὴν ὁδὸν ταύτην ὑποδεικνύω, εἰς 49 ἦν ἐγὼ οὕπω ἐπέβην, ἵνα προσέχων μιμήσῃ τὴν ἀναστροφὴν τῶν ἀγίων· τοῦ μὲν τὴν εὐλάβειαν, τοῦ δὲ τὴν ἐπιστήμην, τοῦ δὲ τὴν ἀκολουθίαν, τοῦ δὲ τὴν κατάστασιν, τοῦ δὲ τὴν ταπεινοφροσύνην, τοῦ δὲ τὴν τιμήν· καὶ τὸν μέν, κατήγορον ἑαυτοῦ γινόμενον, τὸν δέ, ἔξουδενοῦντα ἑαυτὸν καὶ ἔξευτελίζοντα· τοῦ δὲ τὴν ἐπιμέλειαν, τοῦ δὲ τὴν ἡσυχίαν, τοῦ δὲ τὴν πραότητα, τοῦ δὲ τὴν μακροθυμίαν, τοῦ δὲ τὴν ἀνεξικακίαν, τοῦ δὲ τὸ εἰρηνικόν, τοῦ δὲ τὸ κατήγορον ἑαυτοῦ γινόμενον, τὸν δέ, ἔξουδενοῦντα ἑαυτὸν καὶ ἔξευτελίζοντα· τοῦ δὲ τὴν ἐπιμέλειαν, τοῦ δὲ τὴν ἡσυχίαν, τοῦ δὲ τὴν πραότητα, τοῦ δὲ τὴν μακροθυμίαν, τοῦ δὲ τὴν ἀνεξικακίαν, τοῦ δὲ τὸ

είρηνικόν, τοῦ δὲ τὸ προσφιλές, τοῦ δὲ τὴν δύμονοιαν, τοῦ δὲ τὴν συμφωνίαν, τοῦ δὲ τὴν σύνεσιν, τοῦ δὲ τὴν φρόνησιν, τοῦ δὲ τὸ νηφάλιον, τοῦ δὲ τὸ σοφόν, τοῦ δὲ τὸ εὔσύμβουλον, τοῦ δὲ τὸ διακριτικόν, τοῦ δὲ τὸ μυστικόν, τοῦ δὲ τὸ ἰλαρόν, τοῦ δὲ τὸ χαρίεν, τοῦ δὲ τὸ εὐπροσήγορον, τοῦ δὲ τὸ εὐδιάλλακτον, τοῦ δὲ τὸ συγκαταβατικόν, τοῦ δὲ τὸ συγχωρητικόν, τοῦ δὲ τὴν ἀνδρείαν, τοῦ δὲ τὸ θάρσος, τοῦ δὲ τοὺς ἀγῶνας, τοῦ δὲ τὴν ὑπακοήν, τοῦ δὲ τὴν ἐργασίαν, τοῦ δὲ τὸν ἔπαινον, τοῦ δὲ τὴν προθυμίαν, τοῦ δὲ τὴν εἰς τοὺς ἀδελφοὺς διακονίαν, τοῦ δὲ τὸν ζῆλον, τοῦ δὲ τὴν θερμότητα, τοῦ δὲ τὴν ὑποταγήν, τοῦ δὲ τὴν 50 παντελῇ τοῦ βίου ἀπαλλαγήν, καὶ καθάπερ ἐσταυρωμένον καθ' ἐκάστην ἀποθνήσκοντα· τοῦ δὲ τὴν ὑπομονήν, τοῦ δὲ τὸ καρτερικόν, τοῦ δὲ τὴν ἀλήθειαν, τοῦ δὲ τὴν παρρησίαν, τοῦ δὲ τὸ ἐλεγκτικόν, τοῦ δὲ τὸν φωτεινὸν καὶ ἔκδηλον πᾶσι βίον, τοῦ δὲ τὴν ἀκρίβειαν, τοῦ δὲ τὴν πανουργίαν, τοῦ δὲ τὴν παιδείαν, τοῦ δὲ τὴν σωφροσύνην, τοῦ δὲ τὸν ἀγιασμόν, τοῦ δὲ τὴν ἀγνείαν, τοῦ δὲ τὴν παρθενίαν, τοῦ δὲ τὸ καθαρόν, τοῦ δὲ τὸ πνευματικόν. Καὶ τοῦ μὲν σκόπει τὴν ἐλεημοσύνην, τοῦ δὲ τὴν ἀντίληψιν, τοῦ δὲ τὴν χρηστότητα, τοῦ δὲ τὴν ἀγαθότητα, τοῦ δὲ τὴν εὐσπλαγχνίαν, τοῦ δὲ τὸν οἰκτιρμόν, τοῦ δὲ τὴν φιλαδελφίαν, τοῦ δὲ τὸ χαριστικόν, τοῦ δὲ τὸ εὐαπόδοτον, τοῦ δὲ τὴν ἴσοτητα, τοῦ δὲ τὴν δικαιοκρισίαν, τοῦ δὲ τὴν συγγνώμην, τοῦ δὲ τὴν ἐπιείκειαν, τοῦ δὲ τὴν συμπάθειαν, τοῦ δὲ τὴν φιλοξενίαν, τοῦ δὲ τὴν ἀφελότητα, τοῦ δὲ τὴν ἀκακίαν, τοῦ δὲ τὴν ἀπάθειαν, τοῦ δὲ τὴν ἀκεραιότητα, τοῦ δὲ τὴν αὐτάρκειαν, τοῦ δὲ τὴν συμμετρίαν, τοῦ δὲ τὴν εὐχαριστίαν, τοῦ δὲ τὴν ἀπλότητα, τοῦ δὲ τὸ παρακλητικόν, τοῦ δὲ τὴν παραμυθίαν, τοῦ δὲ τὴν εἰς τοὺς ἀσθενοῦντας ἐπίσκεψιν, τοῦ δὲ τὴν εὐθύτητα, τοῦ δὲ τὸ προτρεπτικόν· 51 καὶ τῶν μὲν τὴν ἀνελλιπῆ εὐχήν τε καὶ ψαλμῳδίαν καὶ τοὺς τῶν δακρύων ὄχετούς· καὶ ἀπαξαπλῶς τῶν πάντων τὴν ἔνθεον πολιτείαν. Ἐν μέσῳ τοσούτου θησαυροῦ οἰκῶν, σπούδασον πλουτῆσαι μετὰ τῶν φρονίμων παρθένων συζῶν, μὴ ταῖς μωραῖς συγκαταριθμηθῆς. Τοσούτους ἔχεις φωστήρας καταυγάζοντάς σου τοὺς ὄφθαλμούς καθ' ἐκάστην ἡμέραν τε καὶ νύκτα· ἐν τῷ φωτὶ αὐτῶν πορεύθητι, καὶ τοῖς ἵχνεσιν αὐτῶν ἀκολούθησον, ἵνα αὐτοῖς συνεισέλθῃς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. Ὁξυπόδησον ἐν τοῖς βήμασι τούτοις, δπως τινὰς αὐτῶν καταφθάσαι δυνηθῆς· οἶδα γάρ ὅτι, ἐὰν θέλης, δύνῃ. Περίζωσαι οὖν τὴν ὁσφύν σου, καὶ ἄψαι τὴν λαμπάδα σου τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἐκδέχου τὸν Κύριόν σου, ἵνα εὑρεθῆς ἔτοιμος εἰς τὴν ἀπάντησιν αὐτοῦ. Οὐ παύσομαι περὶ τούτου σοι γράφων· οἶδα γάρ ὅτι δικαίως ἀκούεις, ἀλλὰ πρόσεχε σεαυτῷ, καὶ ἀγώνισαι μέχρι θανάτου διαφυλαχθῆναι, ἵνα μετὰ παρρησίας καὶ χαρᾶς τῷ ἀθανάτῳ Νυμφίᾳ ἀπαντήσῃς. Τίμα γάρ τὴν παρθενίαν, καὶ εἰς τὴν οὐράνιον παστάδα συνεισφέρει σε. Διὰ τοῦτο εἴπεν ὁ 52 Ἀπόστολος, ἡρμοσάμην ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ παρθένον ἀγνὴν παραστῆσαι τῷ Χριστῷ. Νῦν οὖν, ἀγαπητέ μου, ἔγραψά σοι τὰς ἀρετὰς τῶν ἀγίων ἀνδρῶν καὶ τὰ ἔνεδρα τοῦ Ἐναντίου, ἵνα ῥυσθεὶς ἐκ τῶν ἔκείνου παγίδων δυνήσῃ τὴν ψυχήν σου σῶσαι. Μὴ γάρ μοι εἴπης, ὅτι εἰς μοναστήριον εἰσῆλθον, καὶ σχῆμα ἀγγελικὸν ἐφόρεσα· οὐ μόνον οἱ ἀνθρωποι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Θεός, οὐ τῷ ἔξωθεν σχήματι τέρπονται, ἀλλὰ τῶν ἀγαθῶν πράξων τοὺς καρποὺς ἐπιζητοῦσι. Στῇθι οὖν, ὡς δένδρον εὐθαλές, φυλάσσων τοὺς καρποὺς τῶν ἀρετῶν σου, μὴ ἐλθὼν ὁ σκώληξ τῆς ὑπερηφανίας διαφθείρῃ σου τὸν καρπὸν τῆς ταπεινοφροσύνης· μὴ τὸ ψεῦδος κλέψῃ σου τὴν ἀλήθειαν· μὴ ἡ κενοδοξία σκιάσῃ σου τὴν εὐλάβειαν· μὴ ἡ ὄργη συλήσῃ σου τὴν πραότητα· μὴ ὁ θυμὸς κενώσῃ σου τὴν μακροθυμίαν· μὴ ἡ μάχη λυμάνῃ σου τὴν εἰρήνην· μὴ ἡ ἔχθρα τὴν φιλίαν ἐμποδίσῃ· μὴ ἡ μνησικακία τὴν καταλλαγὴν ἐκκόψῃ τῆς ἀγάπης· μὴ ὕβρις τὴν τιμὴν ἀπελάσῃ· μὴ ἡ ἔρις τὴν συμφωνίαν μερίσῃ· μὴ ἡ ταραχὴ τὴν ἡσυχίαν διώξῃ· μὴ ἡ γαστριμαργία τὴν νηστείαν ἐμποδί 53 σῃ· μὴ ἡ ἀδηφαγία τὴν ἐγκράτειαν ἐκκόψῃ· μὴ ἡ ῥᾳθυμία τὴν σπουδὴν ὑποσκελίσῃ· μὴ ὁ ὑπνος τὴν ἀγρυπνίαν κοιμήσῃ· μὴ ἡ ἀκηδία τὴν προθυμίαν βαρήσῃ· μὴ ἡ ὀκνηρία

τὴν διακονίαν κωλύσῃ· μὴ ὁ γογγυσμὸς τὴν ὑποταγὴν ὑποσύρῃ· μὴ παρακοὴ τὴν ὑπακοὴν ἀποκλείσῃ· μὴ ἡ ἀργολογία τὴν ψαλμῳδίαν νικήσῃ· μὴ ἡ εὐτραπελία τῆς δοξολογίας περιγένηται· μὴ ὁ γέλως τοῦ πένθους κατισχύσῃ· μὴ ἡ ἀποτομία τὴν συγκατάβασιν ἀχρειώσῃ· μὴ πορνεία τὴν σωφροσύνην διαφθείρῃ· μὴ ἀπιστία τὴν πίστιν καταργήσῃ· μὴ φιλαργυρία τῆς ἀκτημοσύνης προτιμηθῇ· μὴ τοὺς γονεῖς ὑπὲρ τὸν Χριστὸν ἀγαπήσῃς· μή σοι ὁ κόσμος ὑπὲρ τὴν βασιλείαν ἥδυνθῇ· μή σοι πλοῦτος τὴν πενίαν ὀνειδίσῃ· μή σου καταλαλιὰ τὴν γλῶσσαν ἐρεθίσῃ· μή σε διαβολὴ ἀδελφοκτόνον ἀπεργάσηται· μή σου ψιθυρισμὸς τὴν ψυχὴν μολύνῃ· μή σοι φθόνος κατά τινος ἐμβαρῇ· μή σου δόλος τὸ καθαρὸν τῆς καρδίας μιάνῃ· μή σε ὑπόκρισις τῶν ἀγαθῶν στερήσῃ· μή σε συκοφαντία προδότην ἀπεργάσηται· μή σοι ψευδομαρτυρία κόλασιν προξενήσῃ· μή σε κλοπὴ τῆς βασιλείας ἀπαλλοτριώσῃ· μή σοι ἀδικία τὸν παράδεισον ἀποκλείσῃ· μή σου 54 ἀνθρωπαρέσκεια τὰ ὀστέα διασκορπίσῃ· μή σου προσωποληψία τὴν παρρησίαν ἐκκόψῃ· μή σε φιληδονία τῆς φιλοθείας κατασύρῃ· μή σου ἐπιθυμία τὴν κατάνυξιν τυφλώσῃ· μή σου ἥδονὴ τὸν εἰς Θεὸν πόθον ἀμαυρώσῃ· μή σε ἥδονὴ βρωμάτων τῆς τρυφῆς τοῦ παραδείσου ζημιώσῃ. Μὴ ἀνθρωπὸν βδελύξῃ, ἵνα μὴ τὸν τούτου ποιητὴν παροργίσῃ. Μὴ μέμψῃ ἀκαίρως, ἵνα μὴ εἰς κατάγνωσιν ἐμπέσῃς. Μὴ τινα ὀνειδίσῃς, οὐ γὰρ οἶδας τί σοι συμβαίνῃ. Μὴ ὑψωθῆς τῇ καρδίᾳ, ἵνα μὴ πεσὼν ἐπαγάγῃς σεαυτῷ ἀτιμίαν. Μή σου θρασύτης τὴν ἐπιείκειαν ἀποκόψῃ· μή σου δειλία τοῦ θάρσους καταδυναστεύσῃ· μή καταφρόνησις τὸν φόβον σου ἀφαντώσῃ· μή σε ῥεμβασμὸς τῆς συνοδίας χωρίσῃ· μή σου μετεωρισμὸς τὴν ψυχὴν τραυματίσῃ. Μὴ ἔξ ἀκοῆς τὴν ψυχὴν κηλιδώσῃς· μή συνδιαζώσῃς κακοῖς, μηδὲ συμβουλεύσῃ, μήποτε ἡ κακία σκοτίσῃ σου τὴν ἀκακίαν, μή πονηρία νικήσῃ σου τὴν ἀγαθότητα, μὴ φθόνος περιγένηται σου τῆς ἀπαθείας. Μὴ γίνου προπετής, ἵνα μὴ μιση55 θῆς ὑπὸ πάντων· μή σοι αὐθάδεια μάστιγας προξενήσῃ. Μὴ δῶς ἄνεσίν ποτε τῇ σαρκὶ σου, ἵνα μὴ γένηται βάρος τῇ ψυχῇ σου. Μή σου βλασφημία ἀρπάσῃ τὴν εὐφημίαν· μή σε ἀπόγνωσις ἀποκλείσῃ τῆς μετανοίας· μή σε ἀπόνοια ἐκ τῶν οὐρανῶν κατασπάσῃ· μή σου καύχησις τὸν θησαυρὸν ἐκκόψῃ· μή μεγαλορρημοσύνη τὰ κρυπτά σου θριαμβεύσῃ· μὴ βασκανία διὰ σού τινὰ ἀμαυρώσῃ· μὴ ἀφροσύνη τὴν σύνεσίν σου τυφλώσῃ· μὴ μωρία τὴν φρόνησίν σου σκοτίσῃ· μὴ ἄνοια τὸν νοῦν σου κυριεύσῃ· μὴ ἀδιακρισία τὴν διάκρισίν σου ἀλλοιώσῃ· ἡ ἔτερόν τι τῶν ἀπηγορευμένων, διαλανθανόντων νῦν, ἐν τῇ καρδίᾳ ὑπεισέλθῃ, καὶ αἱχμαλωτίσῃ σε τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἄλλὰ νῆφε, καθὼς γέγραπται, ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου μελετῶν ἡμέρας καὶ νυκτός, ἐπειδὴ ὁ Ἐχθρὸς οὐ παύεται πολεμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός, μήπως εὔρῃ σου τὸν νοῦν σχολάζοντα ἀπὸ τῆς μελέτης τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπισπείρῃ αὐτοῦ τὰ ζιζάνια, καὶ ποιήσῃ τὰ ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων, μὴ τῶν ἐπιγείων στερηθῆς καὶ τὰ οὐράνια ζημιωθῆς. Οὐδεὶς γὰρ τὴν χεῖρα ἐπιβαλὼν 56 ἐπ' ἄροτρον, καὶ εἰς τὰ ὄπίσω προσέχων, εὕθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Οὐδεὶς στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ. Ἐξελθὼν τοίνυν τοῦ κόσμου καὶ τῷ Χριστῷ ἀκολουθῶν, οὕτως τρέχει ἵνα καταλάβῃς. Μὴ ἐκκλίνης εἰς δεξιὰ μηδὲ εἰς τὰ ἀριστερά, τούτεστιν εἰς ἐν τῶν προγεγραμμένων παθῶν, ἵνα μὴ ἐμπεσὼν εἰς κρημνὸν ἀμαρτίας τῇ ψυχῇ ἀποθάνῃς· ἀλλ' ὅδῷ βασιλικῇ τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ τρέχων, ἐπὶ τὴν οὐράνιον βασιλείαν ὀρθοπόδησον· ἅμα δὲ καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ εὐχόμενος, ἵνα κάγὼ ὁ ἀνάξιος συμμέτοχος τῶν ἀγίων γενόμενος καταξιωθῶ σὺν ὑμῖν ἀπολαῦσαι τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ταῦτά σοι ἔγραψα, ἀγαπητέ μου, οὐχ ὅτι ἔγὼ ἐφυλαξάμην ἀπὸ τούτων, ἀλλ' ἵνα αὐτὸς φυλαξάμενος τῷ Θεῷ εὑαρεστήσῃς· ὁ γὰρ Κύριος εἴπεν· ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἣ ἔγὼ ποιῶ, κάκεῖνος ποιήσει. Καὶ αὐτός, ἀγα 57 πητέ, πιστεύω ὅτι μείζονα τῶν προγενεῶν σου ποιήσεις, ἐὰν καθὼς παρέλαβες φυλάξης. Μὴ οὖν γίνου

κριτής ἀλλοτρίων πράξεων, ἀλλ' αὐτὸς τὸν ἔαυτοῦ βίον καθ' ἐκάστην ἀγωνίζου διορθοῦσθαι. Ἐκαστος γὰρ περὶ τῶν ἴδιων πράξεων ἔχομεν δοῦναι λόγον τῷ Θεῷ. Αὐτὸς οὖν καθ' ἐκάστην διάκριναι τοὺς λογισμούς σου, καὶ λέγε ἐν ἔαυτῷ· Εὔλάβειαν ἔχω; Ἐχω κατάνυξιν; Ἐχω ταπεινοφροσύνην; Καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα ἀνωτέρω προεγράψαμεν. Πάλιν διακρίνου καὶ λέγε· ἐν ἔαυτῷ· Μὴ ἄρα ἀδιαφορῶ; Μὴ ἄρα ἀργολογῶ; Μὴ ἄρα ὄργιζομαι; Μή τι τῶν γηῖνων ἐπιθυμῶ; Καὶ οὕτως καθ' ἐκάστην τῶν προγεγραμμένων διακρίνων, ἀποστυγῶν τὸ πονηρόν, κολλῶ τῷ ἀγαθῷ. Οὐδεὶς γὰρ ἀγαθός, εἰ μὴ εἶς ὁ Θεός, ὁ σώζων πάντας τῇ αὐτοῦ χάριτι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Παραγγέλλω σοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τέκνον, ὥστε φυλάξαι σε τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἀναγινώσκειν τε αὐτὴν συνεχῶς καὶ πάλιν αὐτὴν ἀποτιθέ 58 ναι· καὶ ἔως ἂν αὐτὴν ἐκμάθῃς, μὴ συγχωρήσῃς. Μετὰ γὰρ πολλῆς ἀκριβείας περὶ πάντων τῶν παθῶν ἔγραψά σοι, ἵνα καὶ μελετᾶς αὐτὰ συνεχῶς, καὶ φυλάσσῃς ἀκριβῶς. Ἐν τίνι γὰρ κατορθώσῃ νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, εἰ μὴ ἐν τῷ φυλάσσεσθαι τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου; Τέως ταῦτα φανερὰ ἔργαψά σοι, ἐξ ὧν καὶ εὐχερῶς φυλάξασθαι δύνῃ. Ὁταν δὲ ταῦτα κατορθώσῃς, τότε σου τὸν νοῦν ἐπιστηρίξω εἰς περισσοτέραν ἀκρίβειαν, ἵνα οὕτως καὶ εἰς τὸ τέλειον φθάσαι καταξιωθῆς, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, μεθ' οὗ τῷ Πατρὶ σὺν τῷ Ἀγίῳ Πνεύματι τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν.